

**ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-20**

השופטת אסתר חיות

מ"מ יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

ירושלים, ט"ז בטבת התשע"ד
19 בדצמבר 2013

תר"מ 232/20
תר"מ 231/20

העותרים: 1. מר משה ליבר (תר"מ 231/20)
2. מר יעקוב קליין (תר"מ 232/20)

נגד

המשיבים: 1. מר אריאל בריח (תר"מ 231/20 ו-תר"מ 232/20)
2. עיתון מצב הרוח (תר"מ 231/20)
3. ידיעות רחובות (תר"מ 231/20)

בקשה למתן צו מניעה

בשם העותר: בתר"מ 231/20 עו"ד איילת רייך
בתר"מ 232/20 העותר בעצמו

החלטה

1. בשתי העתירות שלפניי, מבקשים העותרים כי יוצא צו מניעה נגד המשיבים בגין סקר שפורסם לטענתם בפלטפורמות שונות בניגוד לסעיף 16ה לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: חוק הבחירות). בתר"מ 231/20, מלין העותר נגד סקר שפורסם בעיתונים "מצב הרוח" (המשיב 2) ו"ידיעות רחובות" (המשיב 3), מטעמו של המשיב 1, אשר אינו כולל פרטים הנדרשים ובהם מועד עריכת הסקר. בתר"מ 232/20, מלין העותר נגד אותו הסקר, אשר פורסם גם בעיתון "כל הדרום" ובאתר האינטרנט "כיפה".

עמוד 1 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون, أورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

2. בתגובה לעתירות, טוען המשיב 1 כי דינן להידחות בצינינו כי הסקרים פורסמו במסגרת כתבות עיתונאיות, ללא כל מעורבות מצידו, ואינן בגדר פרסומים מטעמו. כמו כן טוען הוא כי שמו או שם מפלגתו לא הופיעו באף אחד מהפרסומים נושא העתירות. המשיבה 3 בתר"מ 231/20 ("ידיעות רחובות") טוענת כי הסקר שפרסם כולל את מרבית הפרטים הנדרשים בהתאם לחוק, וחלקם הושמטו בתום לב, בין היתר נוכח העובדה כי הסקר פורסם במסגרת ידיעה חדשותית ולא "פרסום יבש של נתונים מתוך סקר" (סעיף 4 לתשובה). תגובתו של המשיב 2 בתר"מ 231/20 לא הוגשה עד לכתיבת החלטה זו.

דיון והכרעה

3. שני תחומים בדיני הבחירות רלוונטיים להכרעה בסוגיה שלפנינו: פרסום סקרים ו-ידיעות חדשותיות בעיתונים.

פרסום סקרים - סעיף 16 לחוק הבחירות קובע הגבלות והוראות שונות בנוגע לסקרים העוסקים בבחירות לרשויות המקומיות ולכנסת. החובה המרכזית במסגרת סעיף זה היא חובת הגילוי, ובין היתר סקר בתקופה הסמוכה למועד הבחירות חייב לכלול את שם מזמין הסקר, עורך הסקר, תאריך ביצועו, מספר המשתתפים, מרווח הטעות ועוד (ראו: סעיף 16ה(ב) לחוק הבחירות). תכלית ההוראות שבסעיף 16 לחוק הבחירות ברורה, והיא - "שהציבור יוכל לשקול את אמינותם של הסקרים ולבחנם בצורה מושכלת" (מתוך הצעת החוק במסגרתה הוסף ביום 17.6.2002 סעיף 16 לחוק הבחירות).

ידיעות חדשותיות בעיתונים - בעבר כבר קבעתי כי אין בחוק הבחירות הגבלה בנוגע לפרסום ידיעות חדשותיות בעיתונים. עם זאת, לגישתי "צו המונע תעמולת בחירות אסורה בעיתונים יוצא מקום שמדובר בתעמולה בהיקף גדול והוכחה זיקה ממשית בין העיתון לבין הנהגה מהפרסומים" (תר"מ 64/20 חלבי נ' נטראלדין (22.8.2013)).

4. במקרה שלפניי, הסקר הנדון פורסם במסגרת כתבות עיתונאיות. האם משמעות הדבר היא שאין מקום למתן הצו שנתבקש? לגישתי, אין הדבר כך. סעיף 16 לחוק הבחירות עוסק במגבלה פרטנית הנוגעת לסקרים, ו"עיוור" לסוגית זהות מפרסם הסקר. ביתר פירוט, סעיף 16ה(ג) לחוק הבחירות קובע הגבלה פרטיקולארית על מי שמפרסם בכתב לציבור תוצאותיו של סקר, וסעיף 16ה(א) לחוק הבחירות קובע כי לעניין זה "מפרסם בכתב לציבור" - לרבות בעיתון או באינטרנט.

עמוד 2 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون، أورشليم القدس، 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

דהיינו, המגבלות הקבועות בסעיף 16 חלות על כל גוף המפרסם תוצאותיו של סקר, ואין נפקא מינה אם עסקינן בפרסום מטעם מתמודד או בכתבה עיתונאית. כמו כן אין הכרח כי הפרסום יכלול את הסקר כולו, ודי לצורך תחולת החוק בפרסום תוצאותיו של הסקר. פרשנות שונה עלולה לאפשר עקיפת החובות הקבועות בסעיף 16 לחוק הבחירות וריקון תכליתו מתוכן. עוד חשוב להדגיש כי ככל שעסקינן בפרסום נתונים סטטיסטיים מתוך סקר בחירות, אין מדובר בידיעה חדשותיות ככזו ומכל מקום, הדרישה כי לכל פרסום מסוג זה יתווספו הפרטים הנדרשים על פי חוק, אינה גורעת מאותה ידיעה ואינה אמורה למנוע אותה.

בשל הטעמים המפורטים לעיל, אני סבורה כי הדרישות הקבועות בסעיף 16ה(ג) לחוק הבחירות חלות גם על סקרים המפורסמים במתכונת של ידיעות חדשותיות.

5. לאחר כל אלה, עיינתי בכתבות שצירף העותר בתר"מ 231/20. בכולן חסרים פרטים בניגוד לסעיף 16ה(ב) לחוק הבחירות, ובין היתר: זהות מזמין הסקר, האוכלוסייה שמתוכה נלקח מדגם המשיבים לסקר, מספר האנשים שהתבקשו להשתתף בסקר, מספר האנשים שהשתתפו בו בפועל, ועוד. יתרה מכך, הסקר המלא, על הפרטים הנדרשים, אף לא הועבר למשרדי ועדת הבחירות המרכזית לפי סעיף 16ה(ה) לחוק הבחירות.

6. אשר על כן, העתירה בתר"מ 231/20 מתקבלת וניתן בזאת צו האוסר על המשיבים 3-2 לפרסם סקרים נוספים שאינם כוללים את הפרטים המצוינים בסעיף 16ה לחוק הבחירות. בנוסף, ניתן בזאת צו המחייב את המשיבים 3 ו-2 לפרסם הודעת עדכון לסקר בגינו הוגשה העתירה הכוללת את הפרטים החסרים. כמו כן, עליהם להעביר למשרדי ועדת הבחירות את הסקר על הפרטים המפורטים בסעיף 16ה(ה) לחוק הבחירות.

7. אשר לעתירה בתר"מ 232/20. עתירה זו לוקה על פניה משום שהעותר לא צירף בה כמשיבים את המפרסמים הנטענים – "כל הדרום" ואתר האינטרנט "כיפה" וזאת בניגוד להוראות סעיף 4 לנוהל הטיפול בבקשות לצו מניעה, התשע"ג-2013, הקובע כי יש לצרף כמשיב "כל מי שעלול להיפגע מקבלת העתירה". משלא צורפו גופים אלה ולא ניתן להם יומם בהליך, לא ניתן להוציא את צו מניעה שנתבקש נגדם (ראו: תר"מ 48/20 שבירדו נ' גולן (30.7.2013), השופט ס' ג'ובראן).

באשר למשיב 1, אין מקום לצו באיזה מן העתירות משלא הוכח כי הפרסומים

נעשו מטעמו.

הואיל והעתירה התקבלה בחלקה, יישא כל צד בהוצאותיו.

ניתנה היום, ט"ז בטבת התשע"ד (19.12.2013).

אסתר חיות
שופטת בית המשפט העליון
מ"מ יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-20

עמוד 4 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون, أورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax :